

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 15 Aprilie, 1888.

O nouă persecuțiune a întreprins asupra noastră diarele maghiare din incidentul procesului de presă al diariului „Tribuna,” care s'a terminat cu condamnarea autorului articolului incriminat cu închisoare de stat pe un an de zile. Începutul l'a făcut diariul „Egyetértés,” felicitând juriul din Cluș pentru verdictul de condamnare, și atrăgând atențiunea guvernului la ținuta presei române, care nu mai înceată cu agitațiunile, în deosebi însă diariul citat atrage atențiunea guvernului asupra poporului român, puindu-i în vedere, că o schinteie din revolta țeranilor din România ușor poate aprinde și la noi focul patimilor, căci știut este, câtă orbie cuprinde pe popor, dacă odată a dat frâu liber patimilor.

Stăm deci în fața unui grozav atac contra libertății de presă, și cu o insinuatiune dintre cele mai cutezate la adresa poporului nostru.

Nu odată am accentuat, că procesele de presă sunt simptome bolnăvicioase în viața unui stat, și ele cu deosebire sunt periculoase în viața unui stat poliglot, cum este Ungaria, în viața unui stat, care are instituțiuni liberale, și care, ca și Ungaria, pentru libertatea presei are o instituțiune proprie, curtea cu jurați, în care presa trebuie să aibă pe apărătorii cel mai imparțial.

Cumcă există o mare încordare între noi presa română, și cea maghiară, o mare încordare între noi, cari suntem chemați a apăra drepturile poporului garantate prin lege, și între cei care nu odată au încercat a eluda dispozițiunile legii, aceasta nu se poate nega.

Încordarea s'a înăsprit însă numai în urma atacurilor diarelor conduse de patrioți moderni, cărora nu le zace la inimă binele țerei. Presa jidănită a format un puternic curent bolnăvicios, și aji în Ungaria numai este om, care se poată da pept cu acest curent.

Acest curent bolnăvicios a creat anormale impregiurări în statul nostru. Cestiunea libertății presei s'a pus, după cum nu era permis să fie pusă. Presa ungurească a cerut ca curtea cu jurați din Sibiu să fie cassată, și pusă presa română din Transilvania sub juriul din Cluș. Aceasta pentru cuvântul, că juriul din Sibiu numai da presei unguresci, care se identifică cu opiniunea publică ungurească, garanțiile cuviincioase. Guvernul a cedat acestei presiuni, și noi suntem puși în fatala situațiune, de suntem judecați de oameni, a cărora consciință se conturbă prin comunicatele presei unguresci.

Chiar în numărul de ieri, diariul „Egyetértés” află de cuviință a face provocare la revoluția dela

1784, și la cea din 1848. Se provoacă la naturelul Moșului, care în mânia sa numai cunoaște margini. Ne face insinuarea, că noi, presa română, provocăm poporul la ură, și la răsvretiri. Intre asemenea impregiurări cetățeanul din Cluș, care de toate părțile e încungiuurat de români, ușor poate să fie sedus a judeca preocupat.

E condamnabilă aceasta stare de lucruri. E condamnabilă ținuta presei unguresci față cu noi, și față cu poporul nostru, întocmai pre cum e condamnabilă și ținuta diarelor române, cari din incidentul acestui verdict de condamnare strigă în gura mare poporului român: Fii pe pace, nu-ți perde firea cea sănătoasă.

Poporul nostru este pe pace și poartă necazurile deopotrivă cu țeranul ungar, care nu mai are nici el decât pelea pe oase. Poporul este pe pace și așteaptă o îmbunătățire a soartii sale, și diarele unguresci nu fac serviții patriei cu denunțațiuni de soiul celor amintite.

Revista politică.

După cum am mai anunțat, proiectul scolariu al principelui de Liechtenstein a produs mari emoțiuni în întreaga Cislaitania, și nu mai puțină îngrijire însuflă el și la Bpesta. Scirile cele mai proaspete din Viena vestesc, că acest proiect va da de present mult de lucru comisiunei parlamentare a majorității. Partidul clerical a aflat timpul oportun, ca să intrerupă desbaterea bugetului, cu scop ca proiectul scolariu, ce se amănase pe timp nehotărit, să treacă prin prima cetire. Comisiunea parlamentară a cedat presiunilor clericale, și a hotărit, ca să recerce pe președintele să aducă la ordinea zilei proiectul în o sedință, ce se va ține cât mai curând. Aceasta pripire însă, dăc unele foi vieneze, și va avea și ea urmările, căci de pe acum se pare, că toate speranțele de reușită sunt cu totul zadarnice. În tot cazul însă, trebuie să se atribue mare importanță acestui proiect, când o fracțiune clericală poate presiona așa de puternic, încât regimul să cedeze, căci numai așa va putea majoritatea parlamentară scăpa din impasul, în care o a dus minoritatea.

Presa englesă întâmpină cu o deosebită simpatie întâlnirea monarhului nostru cu regina Victoria.

Diariul „Times” se exprimă astfel: Cu Austria liberalisătoare, în care domnesce împăratul Francisc Iosif, are Engliterea multe lucruri comune. Noi potem răspunde cu bucurie la toate espunerilor jurnalelor vieneze și budapestane despre regina Engliterei, căci recunoaștem în împăratul austro ungar un monarch,

care în butul enormelor greutăți, se nisuesce a se purta ca un suseran constituțional. Zace în marele interes al Engliterei, ca monarhia austro-ungară să rămână tare și unită.

Dislocările de trupe din Rusia a provocat în zilele din urmă mari nedumeriri în unele cercuri politice. „Cores. Polit.” i-se scrie în aceasta privință din sorginte oficioase din capitala regatului nostru între altele și următoarele: Scirile despre nouele dislocări de trupe, ce se fac în Rusia au atras earăși atențiunea asupra situațiunei militare între Rusia deoparte, de altă parte între Austro-Ungaria și Germania. Atât în presa ungară cât și în multe diare străine, dislocările au provocat mari nedumeriri și unele organe de publicitate au voit să recunoască în ultimele măsuri militare ale Rusiei o provocare a Austro-Ungariei.

Sferele competente însă pot asigura, că lucrurile stau cu totul altfel, de aceea efectul, ce l'a produs scirile alarmătoare nu e nici de cum de caracter nelinistitoriu, de aceea cercurile conducătoare atât cele din Viena cât și cele din Bpesta nu au fost de loc surprinse. La locurile competente era cunoscută încă în toamna trecută intențiunea Rusiei d'a susține în mod permanent un efectiv de trupe de 300,000 de soldați în districtele de graniță înspre Germania și Austria. Dislocările de trupe în Rusia, în direcțiunea indicată se vor face, până când se va ajunge cifra menționată. Deși dar nu se poate atribui acestor concentrări de trupe importanța unei imediate amenințări, totuși e destul de regretabil, că bărbații conducători din Austro-Ungaria sunt necesități se țină seamă de aceste impregiurări, și trebuie să se pregătească cu conțramăsuri corespunzătoare.

Spre lămurire.

Publicăm la alt loc o întimpinare a d-lui protopop Alecsandru Tordoșan, la adresa părintelui Nicolau Ivan și a păr. proto-diacon Sergiu Meadean, în care întimpinare păr. protopop afla cu cale a ne da și noauă unele lecții de bunăcuviință.

Că ce vor face și cum vor urma domnii respectivi apostrofați, e întreaba dlor, noi, până când afacerea a rămas în cadrul buneicuvințe le am pus la dispozițiune diarul nostru, fără leac de preocupare în cestiune, observând însă, că și dintr'o parte și dintr'alta cestiunea se pune pe un teren de tot personal, lăsăm să se discute fiesce care în contul seu.

Dl protopop Tordoșan însă — după cum am șis mai sus — află de cuviință a ne apostrofa și pe noi

FOIȚA.

Foi din diarul sêrmanului preot din Wiltshire.

(După Zschokke.)

(Urmare.)

28 Decembre.

E bine ca omul să lase să treacă viforul, fără ca să se uite cu deamănuntul la stricăciunile făcute. Am petrecut cu toții o noapte foarte liniscită; acum vorbim despre scrisoarea doctorului Smart și despre mine fără oficiu ca despre o poveste veche. Facem fel de fel de planuri pentru viitor. Lucrul cel mai amar în aceste planuri este, că noi trei trebuie să ne despărțim pentru cât va timp. Deocamdată nu putem face altceva, decât să căutăm, ca Jenny și Polly să între în serviciu la nisce case cinstite, până când eu voiu întreprinde o călătorie, ca să găsec undeva un locșor și pâne pentru mine și copiii mei.

Polly eară e în voia cea bună de odinioară. Povestesc din nou visul ei cu mitra, inveselindu-se prin aceea. Mai că așteaptă cu prea multă superstiție darul de anul nou al soții. Și eu am cugetat din când în când la acel vis, dar nu cred într'ânsul.

Îndată ce va sosi noul preot, urmașul meu, în Crekelade, și va intra în oficiu, îi predau protocoalele,

și plec să-mi caut alt loc. Într'aceea scriu astăzi unor cunoscuți vechi la Salisbury și Warminster, ca să umble să găsească ficelul meu un loc ca bucătăreșe, cusătoare, sau fete de casă în nisce familii cinstite. Jenny ar fi și o crescătoare foarte bună pentru copii mici.

În Crekelade nu las ficele mele; orașelul e sărac, oamenii de aici sunt nepretinoși, mândrii și au o purtare respingătoare. Acuma nu se vorbesce altceva decât de preotul cel nou. Unora le pare rău că trebuie să me duc; nu știu însă, care vorbesce din inimă.

29 Decembre.

Am scris aji domnului episcop de Salisbury, și cu colori vii i am zugrăvit starea mea cea tristă, li am spus de copiii mei cei părăsiți și de servițiile mele credincioase de atâți mari de ani în via domnului. Se dăce, că este iubitoriu de oameni și evlavios. Dăce să stăpânească inima lui! Intre cele trei sute și patru parochii ale ținutului din Wiltshire doară totuși se va găsi un colțșor și pentru mine. Eu tot nu cer mult.

30 Decembre.

Mitra din visul Pollyi trebuie să sosească cât de curând, căci altfel trebuie să me duc în închisoare. Acum vîd, că tot nu scap de temniță.

Sunt aproape fără simțiri, și în zadar mă silesc, să-mi câștig curagiul cel vechiu vitejesc. Chiar și

pentru o rugă ferbinte îmi lipsesce puterea, spaima este prea mare.

Da, închisoarea nu se mai poate ocoli. Vreau să mi-o repetez de multe ori, ca să mă dedau cu acest prospect.

Atotputernicul îndure-se de iubii mei copii! Nu voesc, nu pot să le o spun.

Poate că o moarte grabnică m'ar scăpa de această rușine. Oasele mi sunt ca sdrobite, fiori trec prin tot trupul meu, așa tremur, încât nu mai pot să scriu.

Câte va oare mai târziu.

Acuma sunt mai linistit. Voiam să me arunc în brațele Domnului și să me închin, dar nu mi era bine; me pusei pe pat. Cred, că am dormit, poate că am fost și leșinat. De atunci au trecut 3 oare. Ficele mele mi-au pus perini pe picioare. Sunt slăbit la trup, dar inima eară îmi este bună. Tot ce s'a întâmplat, și ce am aușit, mi pare că a fost un vis.

Așa dară cărașul Brook totuși s'a spândurat. Dl director de poliție Fieldson me chemă, și mi spuse vestea. El a primit o scrisoare oficioasă dimpreună cu arătarea despre chizășia mea și despre o mulțime de datorii remase după Brook. M'a făcut atent să nu perd din vedere că trebuie să plătesc postovărilor Withiel din Trowbridge 100 funți sterling.

in aceasta intimpinare. Apoi se vedem in cât e îndreptăţit a o face aceasta!

Îndată la început dîce:

Cunosceam, cumcă chemarea unui jurnal ortodocs-bisericesc este a apăra interesele bisericeii şi a nu concede de a se cleveţi fără cauză, persoanele bisericeii încărūnţite în serviciul bisericeii. Acum sum convins de contrariul acestei a mele credinţe, căci în restimp de una lună de zile trei atacuri nemeritate s'a publicat în coloanele „Tel. Rom.” toate îndreptate în contra persoanei mele în locul prim.

Apoi da, diariul nostru şi are meniţiunea de a apăra interesele bisericeii gr. or. române în prima linie, şi dacă d-voastră dle protopoape a-ţi percurş cu atenţiunea cuvenită ţinuta foaiei noastre în aceasta direcţiune — despre ce de altfelu tare neindoinm — v'a-ţi şi putut convinge, că totdeauna foaia noastră a fost la locul seu, chiar cu risicul de a face mari superări unor antagonişti de ai nostri, şi în aceasta direcţiune continuă foaia noastră şi astăzi. Aceasta însă nu inseamnă, ca scăderile unuia sau altuia dintre fii bisericeii să le suprimăm, ca să nu iasă la iveală, precum de altă parte cu plăcere publicăm ori ce raport favorabil pentru unul sau altul din fii bisericeii. În ce te priveşte pe O. D-ta veđi Nr. 39 al „Telegrafului Român,” corespondenţa din Alba Iulia, subscrisă de „Unul dintre cei de faţă.”

Altfeliu nu uita dle protopoape, că în cazul concret afacerea a fost iniţiată în „Tribuna”, şi intimpinării dlui proto diacon Medean i-am dat loc numai după ce ni a arătat epistola numitei redacţiuni, că a fost răspins; ear păr. Ivan este un vechiu amic al foii noastre, şi ori cum te încerci dta alătura cu dl avocat R. Patiţa al stigmatiza prin expresiuni drastice, sustă adevărul, că este un om cu mult zel — şi putem dîce — şi pricepere în cauzele bisericescii, şi densus — poate — cunoscend obiceiul „Tribunei” în atari afaceri, n'a riscat a se espune eventualităţii dlui Medean, şi noi neafând nimic necuviincios în rectificarea sa primă, spre chiarificarea lucrului o am publicat cu atât mai vertos, căci fiind subscrisă de densus, pentru cele scrise, în prima linie densus e şi responsabil.

Apoi se nu uiti dle protopoape nici aceea impregiurare, că atât păr. Ivan cât şi păr. Medean fac parte din cler, ce e drept, nu-s protopopi, dar unul este preot într'o funcţiune, la care se recere — pe lângă candidarea Preaven. consistoriu, — denumirea dlui ministru de justiţie, prin urmare e şi ampioiat de stat totodată; ear al doile este proto-diacon la catedrală, credem așa dară, că ambii ocupă nisce poziţiuni destul de onorabile în sinul bisericeii şi astfelu nu ne poate fi ruşine cu densusii că figurează în foaia noastră, nici că le dăm loc spre apărarea bunei lor reputaţiuni atăcate în diare străine de biserică, şi în mod anonim; deci tocmai ca foaie „ortodocsă bisericescă” — credem noi — eram datori să le stăm la dispoziţiune, căci onoarea şi pentru densusii e un lucru tot atât de preţios ca şi pentru On. dta.

Că dta 'ţi ai format o convingere cu totul nefavorabilă faţă de foaia noastră, aceasta e cu totul treaba dtale. Altfeliu noi cam scim, că cu cine stăm de vorbă şi în acest respect.

Dîce dl protopop într'alt loc:

„Cetind eu chiar şi numai acei trei numeri a „Tel. Român” mai suscitaţi am avut ocaziune a afla un lucru prea ciudat, căci aci se publică şi alte corespondenţe, în cari se ridică plângere cumcă alte jurnale lucrează la surparea bisericeii, până când foaia „Tel. Român” dă loc unor calumnii contra mea, şi a altor bărbaţi bine meritaţi pentru biserică — şi ea singură 'şi dă testimoniul cumcă voescă aceea, pe ce ca păcat o impută altora.

Întreb eu cu tot dreptul, cumcă este conveniabil o atare finută a unei foi susţinută din fondurile bisericeii ort. române?

Este cuvincios, cumcă tinêrul redactore al „Tel. Român” se publice fără rezervă ori şi ce pamflet asupra mea, care dela începutul erei autonomiei sinodale am reprezentat ca deputat cercul meu electoral?

Astfel de procedere în cadrul bunei cuviinţe nu mai încape, şi au produs în mine convingerea nestrămutată, cumcă cu mijloacele date de biserică să încearcă pe o cale neonestă surparea bisericeii, şi de validitatea bătrănilor luptători şi contribuitori la edificiul măreţ întemeiat de neuitatul marele Adreiu arhiepiscopul şi metropolitul nostru.

Domnul Fieldson avea tot dreptul de a-me compătîmi sincer pentru aceasta întâmplare neasteptată. Dumnedeule! O sută de funţi sterling! De unde să-i iau? De mi-ar lua cineva mie şi copiilor mei tot, ce avem, n'ar căpăta mai mult de 100 schilling. Broek trecea de altcum de un om onest şi foarte bogat. N'asi fi cređut, că se va întâmpla astfel. Averele nevestei mele se trecu în decursul îndelungatei ei boale; în cele din urmă apoi trebuî să-i vënd sub preţ locurile moştenite la Bradford. Acum sunt cerşitoriu. Ah de asi putea fi măcar numai un cerşitoriu liber!

Trebuie să intru în închisoare, dacă domnul Wiet-hil nu va fi marinimos. De plată nici vorbă nu poate fi. —

(Va urma.)

Ajunşi odată la acest povârniş produs de nesce fiinţe, cari afară de propriul lor egoism altă chemare nu mai simt în peptul lor, toţi oamenii de cuget bun trebuie să stea în loc şi să se gândească a căuta mijloacele pentru sanarea rului, cari acum de ani ne causează stagnarea noastră în toate şi surpă încrederea neîncungiurat de lipsă pentru o conlucrare reală.

Este cestiune de apreţiare, dacă noi sau alte jurnale — pe care dta te sfiesci a le numi (noi credem că în special numai pe unul 'l înţelegi) — lucră la surparea bisericeii, şi noi deocamdată numai atăta 'ţi putem raspunde, că spre mândria d-tale fie đis, mai ai tovarăşii în acest respect, şi încă oameni su-periori d-tale în toată privinţa. Noi însă avem convingerea, că lucrăm în direcţiune bună, în interesul binepriceput al bisericeii noastre, şi posteritatea, respective istoria bisericeii noastre, la timpul seu ne va judeca pe fie-care după faptele sale, ear în cealaltă lume fie-care 'şi va lua plata după faptele sale. Atăta 'ţi putem răspunde ca crestini ortodocşi în aceasta privinţa.

Că cu toate acestea cum trebuie să fie apreţiate faptele, după cum se presintă ele astăzi, aceasta e treaba celor ce sunt în fruntea bisericeii, ei sunt responsabili pentru mersul lucrurilor, nu numai înaintea lui Dđeu, dar şi înaintea oamenilor.

Foaia noastră este proprietatea tipografiei archidiecesane, în a cărei editură se află, şi astfelu în înţeles mai larg se poate dîce, că eventual pentru ea se rischează şi din averea bisericeii, a cărei proprietate e tipografia. Dar aici uşor e de aflat leacul. Dta, cumnatul d-tale şi nepotul dtale toţi sunteţi deputaţi sinodali; în curend se va întruni şi sinodul archidiecan, şi care altă corporaţiune e mai competentă să îndrepte, ce e rău şi cu scădere, ca tocmai sinodul archidiecan, şi crede-ne, noi, mai puţin ca ori cine altul 'ţi vom lua în nume de rău, dacă convins fiind, că foaia noastră e o plagă, şi lucră la surparea bisericeii, şi astfel e o absurditate ca biserica să susţină şi încăldească sobolul la sine seu, ve-ţi stăruî ori care dintre dvoastră ca să se casseze edarea „Tel. Rom.” Te asigurăm totodată, că mai sunt ei oameni de aceasta convingere, ba chiar şi în sinod s'a făcut porniri în aceasta direcţiune de bărbaţi superiori dtale, dar marea majoritatea sinodului, atunci nu era de aceasta convingere, cercă-o dta, poate esci mai norocos, căci poate că ađi aveţi mai mulţi aderenţi, şi poate că prin aceasta ai făcut un lucru bun pentru biserică, ce 'ţi va eternisa numele.

Redactorul actual ce e drept e cam tinêr — poate — relativ cu vârsta dtale, dar de mult e decretat matur pentru ori ce funcţiune publică, şi apoi n'avea grije d-le protopoape va îmbetrăni şi el cu timp, mai ales când într'o săptămână lucră cât lucră d-ta într'un an!

În fine vorbesci d-le protopoape de bunăcuviinţă! Apoi judece onoratul public, dacă un om bătrân — după cum pretinđi a fi — şi un om de poziţia dtale poate să discute în termeni mai necuviincioşi decât cum e scrisă aceasta intimpinare a dtale.

Încă una şi am încheiat. Şi dta ca şi alţi mulţi de felul d-tale sunteţi tot cu numele marelui Şaguna pe buze, dar nu ve faceţi seamă şi cu aceea, că ce ar face între actualele impregiurări acest fost archiereu!

Noi așa credem, că nu va fi nici un singur creştin român ortodocs, care să nu şi aducă aminte cu pietate de numele lui şi să nu i recunoască meritele pentru biserică, dar acestea 'l privesc pe densus şi nu pot servi de adăpost pentru nimene.

Deci nu-i tot luaţi numele în deşert!

„Curs de limba maghiară pentru scoalele populare” de I. Molnár (3 broşure) Sibiu 1888.

(Încehere.)

b) în special.

Fiind-că elevii din cl. II, în care să începe propunerea limbei maghiare, cunosc deja literele române, ar trebui să li se prezenteze mai întâiu acele litere maghiare, cari se pronunţă în acelaş fel ca în limba română. Autorul „Cursului” de faţă nu a urmat astfel, ci s'a luat după Abcedarul de Gönczy, care însă e menit pentru maghiari, eară nu pentru români. Literele ar fi trebuit tractate cam în următoarea ordine: *i, é, r, v, u, ú, n, m, t, l, o, ó, b, h, a, á, d, z, p, f, g, e, é, c, s, j, k, ú, ü* etc., apoi literele compuse. Aceasta e ordinea naturală. — Tectul de după literele ce se prezintă trebuie să conţină exemple pentru cetirea lor. Aceasta autorul „Cursului” de faţă o omite la literele „Ds,” „Ty.”

Deprinderile de vorbire trebuiesc începute cu cuvinte, cari au mare asemănare cu cele românesci, atât ca formă, cât şi ca conţinut. D. e. tábla, kréta, krajczár, ecet, cseresznye etc. şi așa treptat mai departe, eară nu cu „anya,” „gyermek,” „számoly” etc.

Regulele gramaticale nu sunt totdeauna deduse din exemple, ci de multeori se spune regula înainte şi numai după aceea urmează exemple, d. e. în curs II nota dela pag. 5. „Multe adjective terminate în s, sz, z, primesc şi numai *b* simplu pr. édes**b**. Unele se comparează neregulat, pr. szép — sze**b**b, legsze**b**b.” pag. 15 în Nota: „Unele verbe, cari în persoana a treia din sing. primesc ott, ett, ött, iau înaintea suficelor personale numai *t* simplu, pr. adott-adtak etc. etc. etc.

Deasemenea sunt toate regulele despre formarea cuvintelor. (Curs III. pag. 40—42.)

Regulele, ce se scot din exemple, trebuie să se afle aplicarea în deprinderile ce urmează. Aceasta nu se întâmplă totdeauna în acest curs. D. e. în curs III p. 25 perf. conj. verbului auxiliar şi defectiv, dtó pag. 26 forma pasivă a verbelor nu e aplicată în deprindere în toate timpurile.

La suficsarea cuvintelor primele exemple au să fie de acelea unde suficsa se lipesce deadreptul, după aceea să urmeze exemple, unde suficsa se adaugă cu ajutorul unei vocale, sau prelungeşte vocala scurtă dela sfârşitul cuvântului. Aceasta nu se întâmplă în acest curs. Exemple: Prima suficsare în curs II p. 3. „az atya, az atyák, kórte, kórték, ház, házak.” De ce nu a luat mai întâiu d. e. ajtó, ajtók etc.

Deasemenea e şi la suficsa acusativilui şi la suficsa posesive.

Ce priveşte limba, ea lasă mult de dorit. Exemple de limba stricată, expresiuni necorecte etc. s'ar putea cita multe. Spre ilustrare urmează aici câteva:

„Ocupăciune,” (ocupaţiune), „popa” (preotul) „dăunos” (stricacios) „Câni răi sunt buni” „fiere” (fiare — fierea e alt ceva), „dém-b” (colină). „La capre şi la oi trebuie dat sare.” „Nu trebuie bătut bietele vite.” „Pe D-đeu, pe bunul trebuie a 'l adora” „Lui Moise, la fãlosul ii place pãlãria,” „se despreună,” „afigaţi” etc. etc. etc.

Genetivul articolului e confundat cu prepoziţiunea „la”; numai astfel a putut dîce autorul: „Lui Moise, la fãlosul etc.” ca şi când lui Moise nu i-ar plăcea pãlãria dacă ar fi la un om nefãlos.

Lângă gradul comparativ se pune românesce „decăt,” eară nu „ca.” Dacă două lucruri nu difereşc unul de altul, atunci se dîce, că sunt unul ca altul d. e. cartea mea e ca şi a ta. Dacă însă se deosebesc d. e. în mărime đic: cartea mea e mai mare decât a ta, eară nu: „ca a ta.” Aceasta va se đică corectitate.

La forma hotărîtă a verbelor autorul pune în locul obiectului numai pronumele „il” d. e. il aştept.

În felul acesta se pot induce elevii în eroarea de a traduce d. e. „A tanító kérdezi fogja a leckét” cu: „Învătătoriuil il va întreba.” Trebuie să se pună şi pronumele, o, d. e., „il, o aştept” şi să li se spună ce însemnează acele pronume; altcum vor đice şi elevii ca autorul acestui „Curs” (C. II. p. 21). „Când o vei ceti cartea aceasta?”

Din cele espuse până aci rezultă, că „Cursul de limba maghiară” de I. Molnár nu corespunde tuturor recerînşelor pedagogice-didactice şi prin urmare nu e practicabil în scoalele noastre populare.

A compune un manual de limba maghiară nu este lucru uşor şi cine se apucă de această lucrare trebuie să fie în clar cu psihologia, care-i arată legile dezvoltării spiritului copilăresc şi cu pedagogia, care-l învaţă cum să se folosească de acele legi. Mai trebuie să aibă acel om şi o pracsă bogată în propunerea limbei maghiare, carea ca un far are să-i lumineze calea. Aceste însuşiri se pare că autorul „Cursului,” de care ne ocupăm, nu le are în măsura cuvenită, ceea ce dovedeşce însaşi cartea dsale.

I. P.

Varietăţi.

* (Alegere de deputat sinodal.) În cercul XIX al Branului este ales de deputat preotesc la sinodul archidiecesan dl protosin. Nicanor Frateşiu.

* Concertul Reuniunii române de cântări din Sibiu, anunţat pe 28 n. a. c., a trebuit să se amâne din cauze neprevăđute.

* (Noul director al Asilului Elena-Doamna). Cetim în „Curierul” din Bucuresci: Dl Barbu Constantinescu, a întrat ieri în funcţiunea de director de studii la asilul Elena Doama. Aceasta să o scie şi dnii dela „Tribuna.”

* Domnii membri ai comitetului central al reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu sunt poftiţi a se întruni *Marşi în 1 Maiu a. c. st. n. la 3 oare după ameađi* la şedinţa în localitatea Asociaţiunii transilvane.

* Profesorul nou denumit din Dreptul canonic la universitatea din Budapesta, după cum cetim în foile din din capitală, e Dr. Iuliu Kovács jude la tabla regească din Bpesta, pentru acest studiu primul profesor protestant.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1888.

Raportul secretarului general asupra lucrărilor făcute în anul 1887—88.

(Începere.)

VI. Colecțiunile.

Îmbogățirea colecțiilor academiei a continuat ca și în anii din urmă, așa în cât pe lângă biblioteca cărților tipărite, secțiunea manuscriselor și a documentelor istorice sunt astăzi tesaur neprețuite pentru studiul istoriei naționale și a vechei literaturi românești.

Comisiunea bibliotecii va prezenta o relațiune mai amănunțită asupra creșterii bibliotecii și a lucrărilor făcute de personalul cancelariei pentru ținerea ei în bună ordine. Comunică aci următoarele informațiuni mai însemnate privitoare la neîncetata îngrijire, pe care a avut o delegațiunea pentru colecțiunile atât de prețioase ale academiei.

1. Ministerul instrucțiunii publice, vădând, că biblioteca reșosatului monach Nifon Bălășescu la mănăstirea Căldărușani era espusă stricăciunii, a oferit-o academiei, care la 17 Aprilie a hotărât primirea ei. Această bibliotecă a fost ridicată în lădi și așezată în depositul bibliotecii noastre, fapt comunicat academiei în ședința din 26 Iunie. Strimțorarea localului nu a permis ca cărțile acestea să se încorporeze până acum în bibliotecă, și să se introducă în cataloage.

2 S'au primit în decursul anului multe și prețioase cărți și manuscrise în dar. Voiu aminti mai întâiu o serie prețioasă, pe care academia o datorește generosității Eforiei spitalelor civile din București.

Ministerul instrucțiunii publice în mai multe rânduri a trimis academiei bogate și prețioase colecțiuni de cărți vechi românești sau tipărite în țeară în secolii trecuți, precum și numeroase volume manuscrise.

3. Relațiunile de schimb publicatiunilor a continuat a îmbogăți biblioteca. În acest an s'au stabilit aceleași relațiuni cu următoarele instituțiuni științifice:

Comisiunea istorică municipală a Brașovului.

Societatea naturalistilor dela universitatea din Kiev.

Institutul istoric italian dela Roma.

4. Colecțiunea documentelor istorice din țeară a luat un avânt foarte îmbucurătoriu în ultimii ani și ea merge crescând repede.

Delegațiunea, dorind a strânge în această colecțiune cât se poate mai multe documente de prin țeară, a răspândit o publicațiune cu Nr. 3928, princare face apel la toți aceia cari posed documente vechi, invitându-i a le dăruia academiei. De pe documentele dăruite se dau, când se exprimă dorința, copii și traduceri dela cancelaria noastră. Resultatele acestei publicațiuni au fost foarte îmbucurătoare, căci s'au primit în urma ei un însemnat număr de documente din diferite părți ale țerei. Dăruitorilor s'au exprimat mulțumiri atât prin adrese directe cât și prin publicațiuni în Monitorul oficial. Cele mai însemnate daruri de documente s'au primit dela d-nii: Stefan Rosetti, R. Rosetti, C. Rovinaru dela Tîrgu-Jiului, Emanoil Donici, Al. Vernescu-Buzău, Constantin Colțescu din Cărbunesci în Gorju, Frații Șaraga librari în Iași.

Cu autorizarea ministerului justiției s'a adus o bogată colecțiune de documente dela tribunalul din Iași, documente rămase de mulți ani în podurile palatului administrativ, unde s'au aflat cu ocaziunea incendiului din anii trecuți; de asemenea ministerul instrucțiunii publice a trimis o colecțiune de 160 documente de ale mănăstirii Snagovul rămase ca netrebnice la mănăstirea Cernica.

VII. Concursurile.

Pentru sesiunea, pe care o deschidem astăzi, sunt puse la concurs următoarele premii:

1. Premiul Năsturel-Herescu de 4,000 lei, care este a se da unei cărți scrise în limba română cu conținut de ori ce natură, pe care o veți judeca mai meritorie printre cele publicate în cursul anului 1887.

2. Premiul statului Lazăr de 5,000 lei, destinat unei cărți, care se va judeca mai meritorie între cele publicate în anii 1886 și 1887, având cuprins științific, sau celei mai importante invențiuni științifice, făcute în acești doi ani.

La aceste premii s'au prezentat următoarele publicațiuni și invențiuni:

1. Crănicean (Major Gr.), Curs de fortificațiune. Partea III, IV și V. București 1885—87. — 3 vol. 8°; 2. Codrescu (Th.), Uricarul cuprindător de diverse acte care pot servi la istoria românilor. Vol. VII, VIII și IX. Iași 1886—87 — 3 vol. 8°; 3. Meitani (G. G.), Studiu asupra constituțiunii românilor sau explicarea pactului nostru fundamental din 1 Iuliu 1866. Fasc. XII. București, 1887; 4. Bacaloglo (E.), Elemente de fizică. Ed. II-a, cu îndreptări și adăsură, București. 1 vol. 8°; 5. Max (Emile.) Arta obstreticală, Curs teoretic și practic pentru medici și studenți. Partea I. Iași 1886. 1 volum 8°; 6. Polimetru-Costescu. Invențiunea dlui Col. A. Costescu. — S'au prezentat 12 exemplare din broșura care descrie instrumentul și modul lui de întrebuințare. Iași 1887. — 1 br. 8°; 7. Telemetru-Costescu. Invențiunea dlui Col. A. Costescu. — S'au prezentat 12 exemplare din broșura care descrie instrumentul și modul lui de întrebuințare. Iași

1887. — 1 br. 8°; 8. Popescu (I.), Psihologia empirică sau știința despre suflet între marginile observațiunii. Ed. II. Sibiu. 1887. 8°; 9. Elian (I.), Cercetări clinice și experimentale asupra bryoniei albe (Brei) ca medicament antiemoragic. București, 1886. 1 br. 8°; 10. Vlahuță (Al.), Poesii — București 1887. 8°.

3. Premiul statului Heliade Rădulescu de 5,000 lei a fost pus la concurs pentru cea mai bună lucrare despre: Nunta la români, studiu istorico-etnografic comparativ. La acest concurs s'au prezentat două manuscrise, unul cu moto: „Însuratul de tiner și mâncarea de dimineață,” celalalt cu moto: „Nam cum sit hoc natura commune animantium, ut habeant libidinem procreandi, prima societas in ipso conjugio est, proxima in liberis, deinde una domus, communia omnia. Id autem est principium urbis et quasi seminarium reipublicae. Cicero, de off. I, 17, 54.

Publicațiunile și manuscrisele prezentate în termenul regulamentar la aceste premii a fost trimise fără întârziere comisiunilor alese din sesiunea trecută pentru studiarea lor.

Secretariul general,

D. Sturdza.

Loc deschis*)

Alba¹⁾ în 8 Aprilie, 1888.²⁾

Onorată redacțiune a „Telegrafului Român“ în Sibiu!

Cunosceam, cumcă chemarea unui jurnal ortodox bisericesc este a apăra interesele bisericești și a nu concede de a se cleveți fără cauză, persoanele bisericești încărunate în serviciul bisericești. Acum sum convins de contrariul acestei a mele credințe, căci în restimp de una lună de zile trei atacuri nemeritate s'a publicat în coloanele „Telegrafului Român“ toate îndreptate în contra persoanei mele în locul prim.

Atacurile aceste sunt nefundate și sunt eflusul lucrării unor spirite nestemperate și angajiate de oameni răi voitori în cele bisericesci.

Numai rea voința poate să fie motorul acelor pamfletisti, cari cu o obraznicie nedeamnă de oameni culti m'a atacat în Nr.ii 32, 34 și 36 a Telegrafului, și cari corespondenți în număr de 2 căci al treilea nu există, sunt părintele Ivan și archivarul consistoriale Madanu.

Eu din partemi nu li-am dat ansă la pășirea lor vrășmașă mie, și de aceea sum de convingere, că în casurile aceste am de a face cu nisce malconțeni, cari prin calumniile lor, doresc a ajunge la cutare scop, dar pot fi siguri cumcă vor putea cel mult a se consolida³⁾ cu soartea vulpei, când avea să mănânce strugurii.

Eu în viața mea nu m'am obtrus nimerii și cu faptele mele nu m'am faliit înaintea lumii, ca să nu se peardă meritul faptei bune, însă nici aceea nu mi se poate imputa cumcă după putință nu mi-am împlinit chemarea mea.

Dovadă este un serviciu în calitate mea de ađi de preste douăzeci de ani, eară ca preot de peste 32 de ani, fără ca superioritatea mea să aibă ansă a mă dogeni, și eu țin de o virtute și aceea, de a putea conserva cele cari mi sa incredințat. Dar eu și mai mult am făcut, căci sub conducerea mea s'a întimplat și mai multe îmbunătățiri în protopresbiteratul meu și dacă n'am putut face mai mult, aceea jace în socota jurstărilor vitrege, dar nici decum în neglijența mea.

Pamfletisti de profesiune totdeauna ne socotesc trecutul persoanelor și cu nisce acușațiuni deșerte pășind înaintea publicului socotesc a fi destul pentru a-și ajunge scopul dar în urmă trebuie să vină lumina adevărului. Este un slab testimoniu de ținuta unora din tinerimea noastră crescută în seminarul andreian, făcut din banii noștri și a părinților noștri, când ei deveniți în pozițiune de preoți nu știu alta, decât a se aiepta asupra bătrânilor, a căror existență ei o socotesc de o pedecă a repedei lor înaintări la posturi, cari încă nu le pot competi unor copilandri a la făpturilor unui Ivan sau Madanu, cari ambii în espresionile lor date publicității se dovedesc de oameni de o treaptă inferioară față cu pozițiunea lor dată de biserică, și pe care nu o represintă cu demnitate.

Este o nefericire pentru un popor, când cu oameni destrăbalați ai să conlucri și din cauză ca aceasta toate trebuie să regreseze; dar și mai mult, căci oamenii se demoralizează, ne mai rămânând nici o autoritate nemângită.

Propășind noi pe acest povirniș nu ne va pute salva nimenea de pericolul nimicirii autonomiei bisericești noastre, la care aspirează acei inimi seculari, cari odată ne îngropase aceasta, și eu numai atâta pot să mai adaug cumcă rușinea eară va cădea preste noi, căci din neamul nostru se făuresc toporiscele la securea, care va se doboare pădurea.

Cetind eu chiar și numai acei trei numeri a

*) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta Redacțiunea nu e responsabilă.

1) Care? Red.

2) Pentru Nr. precedent ni-a sosit prea târziu. Red.

3) Poate „consola“ Corect.

„Telegrafului Român“ mai sus citați am avut ocaziune a afla un lucru prea ciudat, căci aci se publică și alte Corespondențe, în cari se ridică plângere cumcă alte jurnale lucrează la surparea bisericești, până când foia „Telegrafului Rom.“ dă loc unor calumnii contra mea, și a altor bărbați bine meritați pentru biserică, și ea singură și dă testimoniu cumcă voesce aceea, pre ce ca păcat o impută altora.

Întreb eu cu tot dreptul, cumcă este convenabil o atare ținută a unei foi susținută din fondurile bisericești ort. române?

Este cuvincios, cumcă tinerul redactor a „Telegrafului Român“ să publice fără rezervă ori și ce pamflet asupra mea, care dela începutul erei autonomiei sinodale am reprezentat ca deputat cercul meu electoral?

Astfelu de procedere în cadrul bunei cuviințe nu mai începe, și au produs în mine convingerea nestrămutată, cumcă cu mijloacele date de biserică se încearcă pe o cale neonestă surparea bisericești, și de validitatea bătrânilor luptători și contributori la edificiul măreț întemeiat de neuitatul marele Andreiu arhiepiscopul și Metropolitul nostru.

Ajunși odată la acest povirniș produs de nisce ființe, cari afară de propriul lor egoism altă chemare nu mai simt în pieptul lor, toți oamenii de cuget bun trebuie să stea în loc și să se gândească a căuta mijloacele pentru sanarea răului, care acum de ani ne causează stagnarea noastră în toate și surpă încrederea neîncunjurat de lipsă pentru o conlucrare reală.

Părintele Ivan nu se rușinează, ca să recunoască, cumcă domnia sa în adevăr a încercat a seduce pe preoți în contra protopresbiterului locale, ba ce e mai mult, el deja înainte 'mi prognostică, cumcă voi păși rușine, dacă voi păși ca candidat de deputat în acel cerc, pe care eu cu demnitate l'am reprezentat de peste 20 de ani. Nu atârână dela priceperea și judecata părintelui Ivan, mie canonic supus, ca să 'mi impute incapacitate în conducerea oficiului meu, căci d-sa afară de nisce rezervări făcute în protopresbiteratul Săliștei, încă nici un merit nu și-a câștigat pe terenul bisericesc, și ceea ce se încumetă a încena și pe aici nu-i va succede, căci la toți li s'a deschis ochii și l'a cunoscut de un amăgitoriu și om de rea credință, care în loc să lucre în bine, voesce a strica ori ce ordine legale și a subsepa vađa autorităților bisericesci.

Este de soiul așa numiților pamfletesci, și dacă cercetarea disciplinară pendentă contra lui se va fini prin Ven. Consistoriu archidiececan, se va aduce lumină preste tot trecutul părintelui Ivan, născut din satul Aciliu. Părintele Ivan în atâta se simte de înalt, încât el deja se identifică cu redacțiunea „Telegrafului Român“ și se viresce a-și arăta fața sa cinică față cu toată lumea, macar că ori cine vine cu el în atingere, după puține vorbe se poate convinge, că cu ce om are de a face. De atari poltroni nime nu se înfrică, și celce 'mi impută mie fără nici un scrupul o desevirșită incapacitate, acela este desbrăcat de ori ce simț uman și cu atât mai virtos de cel bisericesc.

Nu cunosc principiile societății nihilistilor, dar presupun cumcă numai la o atare societate se poate potrivă o purtare destrabalată, precum se poate toată lumea convinge din suscitările corespondințe malițioase.

Nu merită părintele Ivan ca să mă ocup mai departe cu el pe acest teren, și cele ce liam scris s'a făcut pentru onoratul public cetitoriu, care ușor și va putea face o idee despre onestitatea părintelui Ivan spiritual la institutul reg. de corecțiune din Aiud.

Alecsandru Tordășian,
protopresbiter

Bursa de Viena și Pesta.

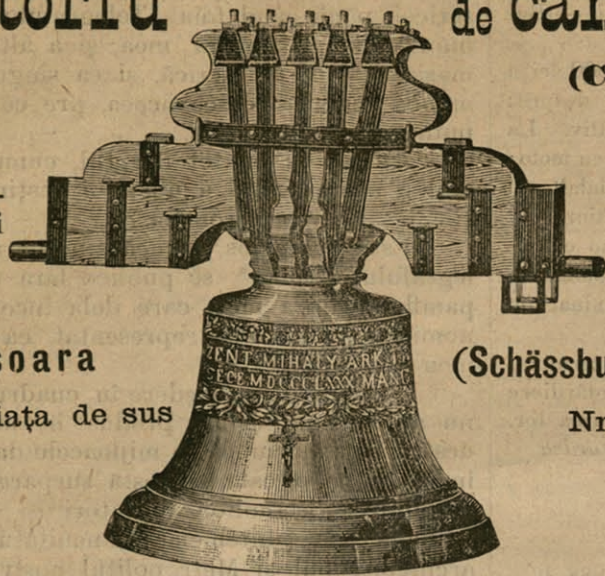
Din 26 Aprilie. 1888.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	97.40	97.30
Renta ung. de hârtie	86.10	86.20
Renta de aur austriacă	110.25	110.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.60	95.60
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	126.—	126.50
Obligațiuni urbariale transilvane	104.60	103.75
Acțiuni de bancă austro-ung.	869.—	870.30
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	113.75	112.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	99.75	99.50
Sorți ungurești cu premii	122.10	121.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	150.—	150.25
Sorți de regularia Tisei	124.—	124.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	108.25	—
Sorți de stat dela 1860	133.50	133.50
Acțiuni de bancă de credit ung.	274.50	274.—
Acțiuni de credit austr.	273.30	269.20
Serisuri funciare ale institutului „Albina“	—	101.—
Galbin	5.96	5.94
Napoleon	10 08 ¹ / ₂	10.02
100 marce nemțesci	62.22 ¹ / ₂	62.25
London pe (poliță de trei luni)	126.85	126.90

Mihaile Manchen, vârsătoriu de campane

și de construcțiunea cea mai nouă

în Sighișoara

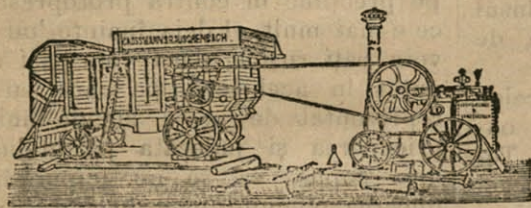
piața de sus

(Schässburg-Szegesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesti a lifiera și repara clopote de toată mărimea cu coroana de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate. [1801] 3-10

Garniture de locomobile și mașine de trierat cu vapor, fabricat unguresc.

LOCOMOBILE

cu puterea de 2 1/2, 3 1/2, 4, 6 și 8 cai

și mașine de trierat cu vapor

cu piedestal de lemn și de fer, dobă de bătut cu rude, ori cu pârșie.

Construcțiunea cea mai nouă și mai solidă, pe lângă prestațiunea cea mai mare.

Prețuri de tot moderate.

Condițiunile foarte convenabile.

Cataloage stau la dispozițiune.

GROSSMANN & RAUSCHENBAGH

prima fabrică ungurescă de mașine agriculturale.

Budapest

äussere Waitznerstrasse Nr. 7.

[1830] 1-5

„TRANSILVANIA“ bancă generală de asigurare mutuală în Sibiu.

Bilanț în 31 Decembrie 1887.

Activa:		fl. cr.	Passiva:		fl. cr.
Obligațiuni neadate		190,800.—	Fondul de întemeiere	fl. 300,000.—	
fl. 20,200 priorități ale I drum de fer transilv.	fl. 97.50	19,695.—	subtrăgându-se amortisarea	9,200.—	290,800.—
" 15,000 5 1/2 % scrisuri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar	99.50	14,925.—	Fondul de premii secț. I		12,221.30
" 9,000 5 % scri uri fonciare ale institut. de credit fonciar ungar	101.—	9,090.—	Fondul de premii secț. II	fl. 207,864.39	
" 6,400 losuri pentru regularea Dunării	118.50	7,584.—	Fondul de rezervă pentru tontine	55,961.84	
" 7,200 obligații rurale transilvane	102.75	7,398.—	Transportul premiilor secț. II	7,284.30	271,110.53
" 2,000 5 1/2 % inscise dela institutul fonciar din Sibiu I. emis.	105.—	2,100.—	Reservă pentru casuri de moarte insinuate		2,460.10
" 1,000 6 % inscise dela institutul fonciar din Sibiu II. emisiune	104.—	1,040.—	Reservă pentru daune de incendiu insinuate		765.52
" 7,400 6 % inscise dela institutul fonciar din Sibiu III. emis.	103.50	7,659.—	Interese meridicate		2,096.67
" 7,000 5 1/2 % inscise dela institutul fonciar din Sibiu IV. emis.	101.50	7,105.—	Fondul de garanță secț. I		1,991.34
" 2,600 acții ale I. drum de fer transilvan.	164.50	2,188.50	Fondul de garanță secț. II		2,677.14
" 8,000 scrisuri fonciari ale „Albinei“	101.50	8,120.—	Escedent în secț. II pro 1886		660.67
" 1,300 rentă austriacă	76.05	988.65			
" 1,000 3 % scrisuri cu losuri ale institutului fonciar austriac	100.—	1,000.—			
" 200 rentă austriacă în argint	79.—	158.—			
" 300 losuri de stat 1860 1/5	135.75	407.25			
" 500 losuri de stat 1860 1/1	131.75	658.75			
Acții diverse		620.—			
Portofoiu de cambii		2,902.87			
Împrumuturi pe efecte		10,252.83			
Împrumuturi pe polițe		69,706.49			
Împrumuturi pe polițe de tontine		7,427.—			
Pretensiuni la agenturi		54,482.58			
Anticipațiuni la inspectori și diverși		5,281.08			
Debitori diverși		28,869.15			
Mobiliu, table firmale și tăblițe		10,998.27			
Spese de întemeiere		9,900.72			
Provisiuni capi alisate		57,505.10			
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5		43,000.—			
Cassa		2,970.03			
		90,687.15			
		584,783.27			584,783.27

Wilhelm Bruckner m. p.

Bilanțul s'au aflat în consonanță cu registrele respective.

Sibiu, în 5 Aprilie, 1888.

Comitetul de revisiune:

C. de Hannenheim m. p.,

Georg Mike m. p.,
director la direcțiunea fin.

Dr. A. Brote m. p.

[1831] 1-1

Dr. Ioan Nemeș m. p.,
advocat.

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Editura și tiparul tipografiei arhidieceșane.

Făină.

Pentru sărbătorile Sf. Paști recomandă tot soiul de

Făină

de calitate cea mai escelentă probată, și cu prețurile ficse moderate

Michael Lienerth

comerciu de făină și produse,

piața mare în palatul bar. Bruckenthal.

Depositul

primei mori de turbine cu suluri în Sibiu a dlor

J. J. Keil & S. Connert. [1829] 1-2

Drojdi.

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminent și gust bun la espozițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distins cu medalia cea mare a espozițiunii.

In Budapesta, strada Váci, Nr. 17.

Recomand obiectele necesare pentru ajustarea bisericilor și capelelor pentru prețurile cele mai moderate, și lucrute cât se poate mai frumos: Anume:

Odăjdii, felon și altele, după ritul greco-oriental.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de școală, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormântare.

Statue, polican-dre, potire și chipuri sfinte, sfeșnice pentru altari și de părete, candel. Iconostase, chipuri pentru frontariu. În-mormântarea Domnului, etc. etc.

Primesc repararea hainelor vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusături cu aur, argint și mătăsă și haine bisericesti, cusute cu fir de aur, argint și mătăsă.

Dantele bisericesti. Învêlitoare de prestol. Mărfuri bisericesti. Damaste etc.

Punctualitatea mi o pot adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoștință.

Cataloage de prețuri la dorință trimit libere de post-port. [1744] 22-30

Picăturile de stomach Mariazelor,

care lucră de minune în contra tuturor boalelor de stomach.

Neasemnat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachului, respirație, vânturi, răgăeli acre, colică, catar de stomach, acreală, formarea de peatră, producerea de prea multă slegmă, gălbina, greață și vârsături, (vomări), durere de cap (în cazul când provine dela stomach), convulsii de stomach, constipațiune sau ineuere, încălcarea stomachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroidi. Prețul unei sticle dimpreună cu manuducerea la întrebunțarea lor 35 cr., o sticlă dublă 60 cr.

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kremsier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arcan. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sticlă pe esplicarea la întrebunțarea lor. Veritabile se pot căpăta mai în toate farmaciile.

Avis! Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilităței, are să se ia totdeauna, embalagă cu care se învêlesce sticla, și care e roșie și în partea de deasupra provêntă cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a să mai observa, ca esplicarea la întrebunțarea lor, care se adă la fie care sticlă să fie imprimată în tipografia lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teutsch. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Aurig, farmacia Kessler. — Satuung, farmacia Gustav Iekelins. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Mediaș, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Merceurea, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. [1707] 21-25